

tűnik, Deák Ferenc gondolatgazdag, nagy formakultúrájú modern tusrajzai és rézkarcai kiválóan alkalmasak voltak a különböző közelítések szembesítésére, egyetemes és nemzeti-nemzetiségi, hagyomány és újítás, irodalmiasság és önálló grafikai nyelv fogalompárjainak vizsgálatára. Nyilvánvalóan más összefüggésekben látja ugyanazt a grafikai lapot Bretter György és Tóth László, Rácz Győző és Szervátiusz Tibor, Angi István és Palotás Dezső, Veress József és e sorok feljegyzője, a beszélgetés egésze azonban mégis elsősorban a közös gondokat hozta előtérbe, s nem azt, ami az egyes véleményeket elválasztja. És ugyanazt jegyezték fel a második ilyen találkozónkról a képek körül, ezúttal Incze János képei körül: a történetiség, a monumentalitás, a vidékiség, a kisember-látás, a groteszk értelmezése. Dés és Firenze viszonya egyaránt foglalkoztatja a „törzstagokat“ és vendégeinket, akik között örömmel láttuk a fáradhatatlan Fülöp Antal Andort és Balázs Pétert.

Várjuk s ígérjük a folytatást — abban a reményben, hogy e beszélgetéseknek műkritikánk is hasznát látja majd.

Kántor Lajos

Három Dési Huber-könyvillusztráció

1934-ben összeállítva *Sikolt a lélek* című verskötetem anyagát, néhány verset azzal a kéréssel küldöttem el sógorom öccsének, Dési Huber Istvánnak, ha volna ideje, készítené azokhoz néhány grafikát. Nemsokára meg is érkeztek postán az illusztrációk, azokkal jelent meg a könyv. Négy illusztrációt küldött Pista, három jelent meg közülük; a negyedik a *Betyárének* című vershez kapcsolódott (Dési Huber igen szerette), ezt a verset azonban a cenzor kihúzta. Evek múltán beillesztettem *Ember* című verskötetembe, onnan is kihúzták, a könyvet az ügyészség el is koboztatta. A rajz negyvennégy őszén tűnt el; Pistának negyvenkettős erdélyi útja során még megmutattam, bölintott, jó grafika, hátha egyszer felhasználható mégis valahol, mondotta...

Dési Huber István illusztrációi Sztojka László verskötetéhez

Az első illusztráció az *Aranyrétről aranynóta* című vershez készült, aminek népmesészerű hangja foghatta meg a művészt. A második a *Szelíden szólok néked embertársam* pár sorára épült:

*Ittam vizéből a véres kínoknak,
átmentem kérdések, mardosó kétségek hídján.
Most is fülemben cseng még a páriák,
a nyomortanyák éles, kínos muzsikája:
meleget, kenyeret —*

— legalábbis Pista a visszaküldött versben ezeket a szavakat, sorokat húzta alá.
A harmadik *Sikolt a lélek* című vershez kapcsolódik, itt a következő sorokat emelte ki:

*Egyik ragyogó palotákban,
másik fedetlen kunyhó mélyén,
nagyon nagyra nőtt már a gaszág
a nagyuraknak malma mentén.
Nézd éhes szájak, puffadt arcok...*

A harmadik: vérbeli, kemény Dési Huber-grafika... De a másik kettőben is jelen van eredeti, erős szociális töltetű művészete.
Dési Huber István idén februárban lett volna nyolcvanéves.

Sztojka László